

Serkøn nevnd skal leiða samráð- ingarnar

Tilráðingin hjá meirilutanum í marknaðarnevndini, Tjóðveldisflokkurin, Fólka-flokkurin og sjálvstýrisflokkurin, um at ein serkøn nevnd skal leiða samráð-ingarnar um yvirtøku av undirgrundini, varð samtykt í lögtinginum hóskvöldið. Uppskotið fekk 19 atkvøður. Framburðs- og Fiskivinnuflokkurin atkvøddi eisini fyri.

Tilráðingin hjá Javnaðarflokkinum um at velja eina serliga tingnevnd, ið skuldi kunna taka sær serkønar til hjálpar, fekk bert tær sjei javnaðaratkvøðurnar.

Uppskotið hjá Framburðs- og Fiskivinnuflokkinum til samtyktur um at kunnaera donsku stjórnini, at undirgrundin er føroysk ogn, fekk eisini atkvøðurnar hjá Tjóðveldisflokkinum.

Annars hevði orðaskifti um álitid hjá marknaðarnevndini verið fyri á tingfundum mikudagin. Fyrstur at taka orðið var Tjóðveldisflokkurin:

— Álitid hjá Javnaðarflokkinum er ússalig umbering fyri ússaligu støðu Javnaðarflokksins, segði Erlendur Patursson, tá málið um føroysku undirgrundina og havbotnin var til umrøðu í lögtinginum mikudagin.

Orðaskiftið um málið kom eisini bert at snúgv seg um minnilutaálitid hjá Javnaðarflokkinum í Marknaðarnevndini. Hetta álitid umrøddi Sosíalurín týsdagin.

Marknaðarnevndin hevur víðgjørt málið eftir at tann serliga samráðingarnevndin, ið samgongan setti við Jógvan Sundstein, Paula Ellefsen og Hilmari Kass, gav skarvin yvir og legði málið fyri marknaðarnevndina.

Í marknaðarnevndini var ein meiriluti fyri at seta eina serkøna nevnd at víðgera málið. Men tá ymisk ivamál stungu seg upp, m.a. arbeissetningurin, ynskti Javnaðarflokkurin nýggja umhugsan og víðgerð í marknaðarnevndini.

Eftir hesa víðgerð kom Javnaðarflokkurin til eina aðra niðurstøðu. Hann skeyt nú upp, at lögtingið valdi eina nevnd við umboðum úr øllum flokkum at samráðast við donsku stjórnina um undirgrundsspurningin. Henda nevndin skuldi hav arætt at taka sær serkøna hjálpar at kanna málið.

Men hetta uppskotið fekk ikki nakra serliga undirtøku frá hinum flokkunum. Erlendur Patursson metti, at uppskot Javnaðarflokksins fór at skapa størri fløkju, meðan Jógvan Sundstein helt, at Javnaðarflokkurin er komin á eina skeiva leið.

Kennir seg ótryggan

Í álitinum visir Javnaðarflokkurin á, at Fólka-flokkurin og Tjóðveldisflokkurin, ið ikki hava góðkennt heimastýris-

skipanina, hava meirilutan í marknaðarnevndini. Flokkurin sigur, at hann kennir seg ótryggan við hesa mannagongd, og at hon kann forða fyri, at ein skilagóð loysn fæst á undirgrundsspurninginum innan fyri karm-in, ið heimastýrislógin setir.

Visandi til hetta spurdi Erlendur Patursson, hvat støðan hjá Fólka-flokkinum og Tjóðveldisflokkinum til heimastýrislógina hevur við hetta málið at gera.

— Eg dugi ikki at siggja logikkinn. Spurningurin er, hvar er ótryggileikin, fyri hvørjum kennir Javnaðarflokkurin seg ótryggan og hvar situr ótryggileikin, spurdi formaðurin í tingbólti Tjóðveldisflokksins.

— Eg dugi ikki at skilja, at henda mannagongdin (tað at marknaðarnevndin velur eina serkøna nevnd, blaðm.) skal forð aog vera til skaða fyri eini skilagóðari loysn.

Takið uppskotið aftur

Formaður Fólka-flokksins, Jógvan Sundstein, mælti Javnaðarflokkinum um at taka uppskotið aftur, og aftur koma upp í meirilutan í marknaðarnevndini.

Hann vísti á, at støðan var tann, at samráðingarnevndin kom ikki víðari, og fyri at mýkja málið mælti nevndin til, at marknaðarnevndin tók málið í sínar hendur. Henda skuldi so fáa til vega próvførslur og grundgevingar frá serkønum til at leggja fyri donsku stjórnina.

Jógvan Sundstein ferdi fram, at tað var nokur grund til vilji meira enn juridiskur grundgevingar, ið høvdu darvað samráðingunum.

Adolf Hansen helt ikki, at tað var nokur grund at samtykkja tilráðingarnar hjá meirilutanum í marknaðarnevndini ella hjá

Javnaðarflokkinum.

Hinvegin legði Framburðs- og Fiskivinnuflokkurin eitt nýtt uppskot til samtyktar fyri tingið. Hetta uppskotið sigur, at: »Føroya Løgting samtykkir at kunnaera donsku ríkisstjórnini, at føroyski havbotnurin, føroyska undirgrundin og tað sum í henni finst av náttúrlíkedomum sambært heimastýrislógina § 5, ST-samtykt frá 1966 og donsku fólkatingsgøkenningina frá 1977 av nevndu ST-samtykt eru føroysk ogn».

Skeiv mannagongd

Sambandsflokkurin hevur ikki lagt sína støðu fram í álitinum frá marknaðarnevndini. Men á tingfundinum mikudagin segði formaðurin í tingbólkunum, Agnar Nielsen, at tá málið um yvirtøku av undirgrundini varð lagt fram í 1975, segði Sambandsflokkurin, at tað var skeivt fyrst at fara at samtykkja uppskotið, tí tað fór at gera málið nógv truplari.

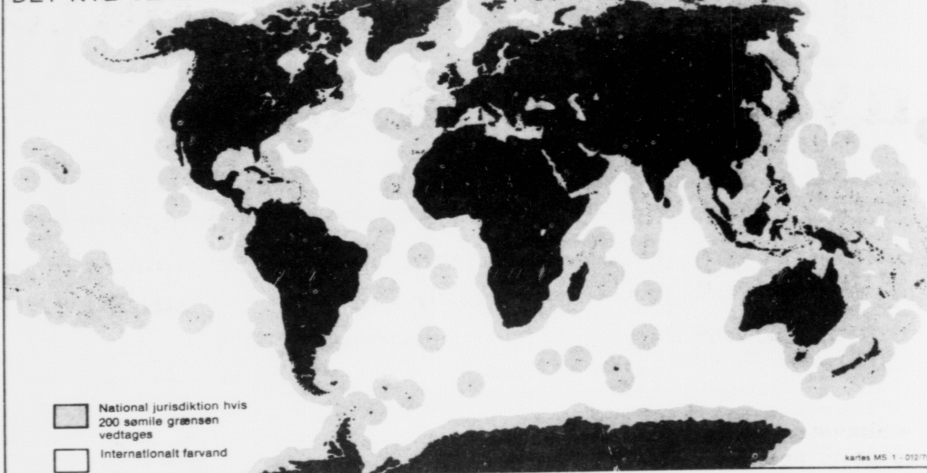
Ti skeyt Sambandsflokkurin tá upp, at lögtingið skuldi áleggja landsstýrinum at kanna, hvørjar avleiðingar tað fekk, um lögtingið samtykti at yvirtaka undirgrundina.

— Hesa støðuna hava vit enn og tað visir seg, at samtyktin hevur gjørt málið nógv truplari, segði Agnar Nielsen.

Petur Reinert, úr Tjóðveldisflokkinum, vísti á, at spurningurin um yvirtøku av undirgrundini hevur stóra undirtøku í lögtinginum, og at uppskotið hjá marknaðarnevndini ikki var nokur støðutakan til spurningin, men bert eitt uppskot um at seta eina serkøna nevnd.

Hann spurdi, hví Javnaðarflokkurin var bangin fyri at seta eina serkøna nevnd.

DET NYE VERDENSKORT?

— Er Javnaðarflokkurin bebbareddur fyri at eitt postulat hjá tveimum donskum ríkisleiðarum um, at undirtøkan kann yvirgrundast sambært heimastýrislógini, ikki kann roynast við ein fólkarætt.

Kann kannast av serkønum

Formaður Javnaðarflokksins, Atli Dam, vísti á, at sambært uppskotinum hjá Javnaðarflokkinum kundi málið kannast av serkønum.

Harafturat upplýsti Vilhelm Johannesen, at Javnaðarflokkurin hevur ikki skift støðu. Javnaðarflokkurin heldur framvegis, at undirgrundin skal gerast til eitt føroyskt sermál og at føroyingar skulu hava avgerðarrættin yvir undirgrundini.

— Tað natúrliga var, at landsstýrið tók sær av samráðingunum. Koyrdu tær fastar, so kundi landsstýrið fingið sær serkøna hjálpar. Men tað er ikki líkt til, at landsstýrið vil samráðast, og nú er tað lagt yvir til marknaðarnevndina, segði Vilhelm Johannesen.

Hann vísti á, at í marknaðarnevndini hava Tjóðveldisflokkurin og Fólka-flokkurin meirilutan, meðan teir ikki hava henda meiriluta í lögtinginum, men bert 12 limir, og segði tað vera óheppið.

— Ti hevur Javnaðarflokkurin skotið upp at seta eina tingnevnd við umboðum úr øllum flokkum at leiða samráðingarnar, meðan serfrøingar gera kanningararbeiðið.

jo-mo